

32 – Başlangıç Seviyesinde Olanlar için İşlevsel İletişim Seçenekleri: Bir Kontrol Listesi

Amaç: Bu araç, hedef dilde **başlangıç** seviyesinde olan mültecilerin dil **işlevlerini** (dil **vasıtasıyla insanları yaptıkları şeyler**) seçebilmeye **yardımcı** olmak içindir.

‘İşlevsel İletişim’ nedir?

Sözlü ve yazılı dil, birine öneride bulunmak, şikâyet etmek, bir daveti geri çevirmek, fikir vermek gibi farklı unsurlara indirgenebilir.

Bunlar genelde (iletişimsel) işlevler olarak bilinir. Dil destek etkinlikleri, mültecilerin yeni bir dilde bu işlevleri “gerçekleştirebilme” yetisine sahip olabilmeleri için yapılandırılabilir.

İşlevler, alan ve senaryolara göre, her bir durum ya da bir grup durum için genel bir seviyede belirlenebilir (Araç 31 *Dil Desteği Etkinliklerinde Odaklanılacak Durumların Seçimi: Bir Kontrol Listesi*).

Yeni başlayanlar için yararlı olabilecek çeşitli senaryo veya durumlarda kullanan iletişimsel işlevler listesi verilmiştir.

Eğer dil destek etkinliklerinde çeşitli durum ya da senaryolara odaklanabilmek için Araç 31’i kullandıysanız, şimdi de bu durumlarda genellikle kullanılan işlevleri de kullanmalısınız. Farklı işlevlerin listesini aşağıda bulabilirsiniz. Bu işlevlerin nasıl ifade edildiği ise, Araç 33’de tanımlanmıştır (Araç 33 *Günlük İletişim için İfade Kalıpları Listesi*).

1. Kişisel İfade

Mültecilerin/göçmenlerin, başka bir dilde kendileri ile ilgili bir kimlik oluşturabilmeleri için, kendileri hakkında konuşabilmeleri önemlidir.

1.1 Kendisini tanıtmak

- Kim olduklarını söyleyebilme, adını söyleme
- Adının harflerini kodlama, telaffuz etme
- Adı yanlış telaffuz edildiğinde düzeltme

1.2 Kendileri hakkında konuşmak

- Tanımlama, açıklama
- Bir hikâye anlatma

1.3 Duyguların ifadesi

- Memnuniyeti, mutluluğu belirtme
- Bir şeyi ya da birini sevdiğini/sevmediğini söyleme
- Üzüntü ifade etme
- Memnuniyet, memnuniyetsizlik ifade etme, şikâyette bulunma
- Umut ifade etme

- Şaşırma veya şaşırılmadığını ifade etme
- Hayal kırıklığı ifade etme
- Şükran ve teşekkür ifade etme
- Korku, endişe ifade etme
- Fiziksel ağrı/acı ifade etme
- Rahatlama ifade etme

1.4 Duyguların paylaşımı

- Mutluluk veya üzüntü ile ilgili soru sorma
- Duygudaşlık ifade etme
- Memnuniyet veya memnuniyetsizlik ile ilgili sorgulama
- Rahatlatma/güven verme
- Telkin, teşvik ve teselli etme

2. Sosyal Etkileşim

- Teşekkür etmek ve teşekkür edildiğinde karşılık verme
- Biriyle vedalaşma/ayrılma için izin istemek (nezaketli)
- Özür dileme
- Birini tanıştırma
- Birinin dikkatini çekme
- Birini karşılama
- Selamlama/karşılama ve bunlara karşılık verebilme
- Birini tebrik etme
- Birine bir temennide bulunma (ör. *İyi günler dilerim!*)

3. Konuşmayı Sürdürebilmek

- Bilmediğiniz bir kelimeyi daha genel bir sözcük/terim ile ifade etmeye çalışma
- Karşıdaki kişinin anlayıp anlamadığını sorma
- Birine, bir şeyin nasıl söylendiğini sorma
- Karşıdaki kişiye çok iyi anlayamadığınızı söyleyebilme
- Birine, bir sözcüğün anlamını sorma
- Birine bir şeyi tekrar etmesini isteme
- Bir sözcüğü veya ifadeyi anlatma
- Birinden daha yavaş konuşmasını isteme

4. Bilgi talebinde bulunmak, açıklamalar

- Belirleme
- Bilgi talebine cevap verme
- Bilgi edinme
- Teyit etme, inkâr etme, düzeltme

5. Fikirlerin **ifade** Edilmesi

- Fikrin ifade edilmesi
- Kesin bir şeyi ya da olası olan bir şeyi ifade etme
- Aynı fikirde olma / Karşıdakinin fikrine kısmen katılma / (nazikçe) aynı fikirde olunmadığını ifade etme
- Bir şeyi yapabileceğinizi söyleme
- Onay veya itiraz belirtme
- Bir şeyi yapma ya da edinme isteğinin ifade edilmesi
- Karşı çıkma
- Bir şeyi yapma niyetinin belirtilmesi
- Bildiğini/bilmediğini ifade etme
- Bir zorunluğu ya da bir yasağı ifade etme
- Hatırlama, unutulduğunu bildirme, birine bir şey hatırlatma
- Bir teklife cevap verme: kabul etme, çekinceli olarak kabul etme, sorudan kaçınma, teklifi reddetme

6. Bir Eylemin **Gerçekleşmesi** için **Konuşma**

- Birinden bir şey yapmasını isteme
- Öneride bulunma
- Sipariş verme (kafe ya da restoranda)
- İkaz etme
- Sorma (satın alınmak istenilen şey hakkında sormak)
- Teşvik etme
- Bir talebe cevap verme: kabul etme, çekinceli kabul etme, reddetme
- Talepte bulunma ve izin verme
- Biri için bir şey yapmayı teklif etme
- Reddetme
- Birine yardımcı olmayı teklif etme
- Bir şeyi yasaklama
- Birine bir şeyi ödünç verme
- Söz verme
- Uyarma

7. Ölçü, Mekân, Zaman

- Genel olarak miktar ifade edilmesi
- Mekân konumlandırmaları: uzaklık, hareket
- Çeşitli ölçü birimleri/miktarları ifade edebilme
- Zaman ifadeleri: zaman birimleri, süreler, zaman içinde konumlandırma